
DE SLOWAAKSE LUCHTMACHT

De Slowaakse Luchtmacht

De Slowaakse luchtmacht werkt vandaag de dag hard aan de toekomst met de doelstelling "compatible" te worden met de Navo-landen. De toetreding tot de Navo is een stuk dichterbij gekomen nu er op de laatste Navo-top in Praag duidelijke afspraken zijn gemaakt met de kandidaatleden waaronder Slowakije over de datum van toetreding. Daarom is de afgelopen jaren de Slowaakse luchtmacht bezig geweest zich om te vormen naar een Westers model. Het erfgoed uit de Tsjechoslowaakse periode omvatte niet alleen toestellen van Russische en Tsjechoslowaakse makelij, maar ook de organisatie was naar Russisch model met typische Air Regiments.

Vandaag de dag is de structuur getransformeerd naar de binnen de Navo gebruikelijke Air Wings en zijn de Air Operations en tactics meer afgestemd op Westers model. Slowakije is geïntegreerd in het "Partnership for Peace" (PfP) oefenprogramma en paraat op belangrijke oefeningen zoals de onlangs in Frankrijk op st. Dizier gehouden oefening Cooperative Key. In dit soort oefeningen worden interessante scenario's neergezet, juist van belang voor nieuwe- en aspirant-Navoleden die aansluiten op VN-operaties. Slowakije wil daarbij graag leren van landen met specifieke kennis en ervaring zoals bijvoorbeeld in Cooperative Key centraal stond Combat Search & Rescue (CSAR) waarbij piloten uit vijandelijk gebied worden gerepatriëerd en Medivac (medical evacuation) bij peace keeping operations.

In deze oefeningen wordt nauw samengewerkt met Navo-landen en op die manier vast een voorschot genomen op een toekomstige periode als Navo-lid. In het kader van VN-operaties heeft Slowakije voor SFOR uitzendingen van enkele Mi-17 helikopters naar Banja Luka in Bosnie waarbij samengewerkt wordt met de Tsjechen. Verdere reorganisatie leidde er toe dat sommige toestellen uit actieve dienst werden genomen, enkele squadrons werden opgeheven, het aantal bases werd verminderd en er ook een andere squadronaanduiding kwam. Daarnaast is er ook energie gestoken in kwalitatieve verbeteringen, waarbij werd geïnvesteerd in upgradering van de avionics in de toestellen van de first-line squadrons, om bijvoorbeeld te noemen het omschakelen van het Oost-europese Glonass satellite navigation naar het Westerse G.P.S.

Het proces van upgraden is nog niet afgerond en de Mig-29's zijn slechts gedeeltelijk op Navo-standaard gebracht en zijn deels nog op ICAO-standaard. In de toekomst zal blijvend geld gereserveerd worden voor upgradering van deze toestellen. Uiteraard vergt het veranderingsproces ook aanpassing van het personeel en niet alleen in tactische zin. Het idee van dienstplichtigen wordt dan ook net als in Westerse landen verlaten en in het huidige model 2010 worden alleen nog dienstplichtigen voor 4-9 maanden als grondpersoneel ingezet. Vanaf 2006 ligt het in de bedoeling dat alleen beroepsmilitairen in de luchtmacht dienen en aandacht besteed zal worden aan recruteren. Het luchtmachtpersoneel is gemotiveerd en internationale contacten en uitwisselingen worden zeer op prijs gesteld. Onze begeleidende officier had bijvoorbeeld 8 maanden in de R.A.F. als exchange-officer gediend en sprak perfect engels. Meerdere rotaties hebben plaats gevonden op Sliac, o.a. door Nederlandse F-16's, Duitse en Britse Tornado's en Harriers. In 1998 vond op Sliac ook een belangrijke PfP oefening plaats, "Cooperative Chance" met deelnemers uit Noorwegen, Frankrijk, Hongarije, Nederland, U.K. en U.S.A.

Sliac

De 1ste Air Base is Sliac gelegen in het midden van het land, en is de belangrijkste basis van de Slowaakse Luchtmacht met het dichtbijgelegen hoofdkwartier in Svolen. Oorspronkelijk had deze basis de naam "de drie eiken" en werd van een klein vliegveld flink uitgebreid door de Russen die van 1968 tot 1988 de basis bezet hielden zoals de Slowaken dat noemen, en deze gebruikten als helikopter- en transportbasis. Na vervolgens 5 jaar het domein van de Tjechoslowaakse luchtmacht werd Sliac in 1993 na de splitsing dus een puur Slowaakse aangelegenheid. Onlangs werd de basis de eretitel verleend "Major Otto Smik", genoemd naar een voor Slowaken en Tjechen beroemde squadronleader die in de tweede wereldoorlog meevocht in de R.A.F. in de Battle of Brittain, en als een held sneuvelde.

Op Sliac heeft ieder Fightersquadron zijn eigen technische squadron doordat deze gelinked zijn. Er zijn 3 squadrons in de 1st Fighter Wing (1 stihacia letecke kridlo)

- 1 ^{ste} Fighter Squadron	(1 stihacia letka)	Mig-29A/UB	
- 2 nd Training Squadron	(2 stihacia letka)	Mig-21MF/UM,	L-39ZA
- 3 rd Command Squadron	(3 letka)	L-410 UVP-T ,	Mi-17

De belangrijkste taak van de 1st Air Base is Air Defence (luchtverdediging). Voor constante bewaking van het luchtruim is er een Air Force Quick Alert System, waarbij Mig-21MF interceptors van het 2nd trainingssquadron op de flightline startklaar staan. Een klein aantal ge-upgrade varianten (7 Mig-21MF en 2 Mig-21UM in zilvergrijs en bruinzwarte camouflageuitvoering)) van dit type zijn daarvoor nog steeds in dienst, terwijl meerdere eerdere varianten van de Mig-21 in open storage staan op de basis en niet meer in actieve dienst zijn. Naast het vervullen van de Quick Alert taak worden missies en trainingen gevlogen met de volgende taken:

- Aanvallen van luchtdoelen - dag/nacht en onder ' Allweather capability'
- Luchtgevecht met laagvliegende doelen door 1 of 2 Mig-21's
- Low-level navigatievluchten

De andere belangrijke taken van de 1st Air Base zijn de PfP-activiteiten , piloot en grondpersoneeltraining en Search and Rescue (S.A.R.).

De 1st Fighter Squadron is ingedeeld voor PfP , uitwisselingsprogramma's en UN-peacekeeping-operations en vliegt met de Mig-29A en UB versie. Oorspronkelijk ontving de Slowaakse luchtmacht na de splitsing met Tjechie in 1993 uit de Tjechoslowaakse boedel 9 Mig-29A en 1 Mig-29UB, en later werden door Rusland om hun schulden af te betalen in 2 batches nog 12 Mig-29A en 2 Mig-21UB ontvangen. De Mig-29's voeren de volgende missies uit:

- Luchtgevecht waarin de zeer wendbare aspecten van "dog fight" worden beoefend.
- Aanval van gronddoelen door 1 of 2 Mig-29's.
- Interactie met Peacekeepingsoperaties.

Het 2nd trainingssquadron heeft naast de al genoemde Quick Alert Status ook als belangrijke functie geavanceerde jet-training welke plaatsvindt op de L-39ZA. Vervolgens kan conversie direct op de Mig-21 of Mig-29 volgen waarbij het makkelijker schijnt te zijn om de Fulcrum te leren als de Fishbed. Tevens zijn er op Sliac Simulator faciliteiten aanwezig. Sliac is gesitueerd in een vallei die omgeven is door gebergten van 1500-2000m. hoogte. Air cadets hebben hier een ideale mogelijkheid om hun navigatiecapaciteiten te trainen met uitdagende mogelijkheden.

De belangrijkste missies van het 3rd command squadron in vreedetijd zijn transport van vracht en personeel, training van luchtlandingstroepen, aanvoer van goederen zoals levensmiddelen voor units op oefening, ambulancediensten en hulp bij natuurrampen. Een heel belangrijke vlucht is de Search and Rescue service (algemeen alleen voor militaire doeleinden en crashes van vliegtuigen, zoekgeraakte bergbeklimmers bijvoorbeeld worden door civiele organisaties gedaan). Zowel de L-410 UVP (turbolet) en de Mi-17 zijn inzetbaar voor UN-missies. Naast een goede band van Sliac met de Navo-landen bestaat er ook een speciale relatie met de National Guard of Indiana.

Malacky/Kuchyna

De tweede belangrijke basis van de Slowaakse luchtmacht is Malacky/Kuchyna (2nd Air Base/2^e Letecka Zakladna) waar de 2nd Fighter-Bomberwing/2 stihacie bombardovacie letecke kridlo zijn thuisbasis heeft. Achtereenvolgens vinden we hier een Su-22 Fitter squadron (1 stihacie bombardovacia letka), een Su-25 Frogfoot squadron (3 bitevna letka), een L-29 Delphin squadron, toegevoegd aan beide voorgaande squadrons en het transportsquadron (2 dopravna letka). Voor de Frogfoot en Fitter squadrons geldt dat ze op standby-status staan. Deze eenheden staan ter discussie over hun voortbestaan, en de piloten maken hun vliegreizen op de L-29 Delphin wat veel goedkoper is.

De Su-25 (11 Su-25K en 1 Su-25UBK) hadden als oorspronkelijke taak CAS (Close Air Support) en de overgebleven Su-22M4 (11 van de 20 werden verkocht aan Angola en 1 verdween naar een museum) waren verkenners met uitrusting voor fotoverkenning en tevens mogelijkheden voor SEAD (Suppression of Enemy Air Defence, begeleiden van aanvalsvluchten). Fotoverkenning en Elint eigenschappen worden geleverd door een externe pod (KKR-3 pod). Het Transportsquadron vliegt met de An-26 in gecamoufleerde en An-24 in elegante blauw/wit/rood kleurenschema en enkele L-410 Turbolets. Op de basis is ook een Mi-17 gestationeerd voor S.A.R-taken.

Shooting Range/Schietbaan.

Van groot belang voor zowel de Slowaakse luchtmacht als Navo-landen is de 300 vierkante kilometer grote faciliteit voor schietoefeningen. Range A voor infanterie, range B speciaal voor vliegtuigen en Range C-F voor artillerie. Range B is 50 kilometer lang en slechts 8 kilometer van Malacky Air base gelegen. Het is een zeer goede mogelijkheid voor Low-Level vluchten, omdat er geen dorpjes onder gesitueerd zijn, hoewel er wel een bergachtige omgeving van de Male Karpaty in de buurt is (op de 754 m. hoge Vysoka berg dichtbij is nog steeds een Junkers Ju-52 wrak uit de tweede wereldoorlog). Verschillende deployments waaronder meerdere Amerikaanse kwamen hier om te oefenen met schieten. De 2^e Air Base verwacht dat de Su-22 en Su-25 squadrons zullen worden opgeheven met in de toekomst verder de verwachting als transportbasis te dienen. Daarnaast zal de lange traditie van trainingsbasis worden voortgezet (Veldmaarschalk Rommel trainde zijn Afrika-korps hier), waarbij in het verleden bijna ieder type van de Tjechoslowaakse Luchtmacht 2 of 3x per jaar schietoefeningen kwam doen.

Presov

Presov is de 3rd Air base (3 letecka zakladna) en thuisbasis van de 3rd Helicopter Wing/3 vrtulnikove leteke kridlo met 2 helicopterattacksquadrons en 1 helicoptertransport-squadron.

1 Bitevna vrtul'nikova letka	Mi-24V
2 Bitevna vrtul'nikova letka	Mi-24D/ Mi-24DU
3 Dopravna vrtul'nikova letka	Mi-2/ Mi-17

In totaal 8 Mi-24D en 10 Mi-24V werden er geleverd, terwijl 1 Mi-24DU ongewapend is en voor training en conversie wordt gebruikt. De Mi-24V is een modernere versie van de Mi-24D en kan geavanceerdere wapens mee nemen zoals de AT-6 Spiral anti-tank raket, terwijl de Mi-24D wordt bewapend met de oudere radiogeleide AT-2 Swatter.

De Mi-17 is het transport-werkpaard en de Mi-2 wordt gebruikt voor liason-tasks (verbindingen) Zowel de Mi-17 als de Mi-24 kunnen worden ingezet voor CSAR taken waarbij de Mi-17 kan worden bewapend met rocket-pods. Enkele Mi-17's zijn omgebouwd tot speciale AEW en ELINT versies en 1 Mi-17 is op alert-status voor S.A.R.-missies.

Andere bases in Slowakije zijn Trencin waar een groot onderhoudsdepot is, de Letecke Opravovne Trencin (LOT), maar geen functie meer heeft als actieve vliegbasis en Bratislava-Ivanka waar de politie enkele helicopters heeft en de regeringsvliegtuigen zijn gestationeerd.

De toekomst

In de toekomst zou de Slowaakse luchtmacht het liefst zien dat de Mig-21, Su-25 en Su-22 worden vervangen door een goedkoper eenvoudig jachtvliegtuig met multi-role capaciteiten zoals de Tjechen ook hebben gedaan met de L-159. Dit toestel heeft de belangstelling evenals de Bae Hawk, maar definitieve ontwikkeling van de plannen lijkt er nog niet te zijn, een en ander is natuurlijk ook een butgettaire kwestie.

De meest waardevolle toestellen in de luchtmacht zijn de Mig-29's en deze zullen meer upgrades in de toekomst krijgen. Met enige jaloezie is er gekeken hoe Polen, thans een Navo-lid van Duitsland Mig-29's zal krijgen voor het bedrag van 1 euro per stuk ! Slowakije zou zo een voordeeltje ook graag hebben gehad, omdat investeren in nieuwe vliegtuigen toch een zware last voor het land is, komt nog bij dat er vrijwel zeker een afslanking volgt en meerdere airframes op weg zijn naar hun maximale levensduur. In ieder geval zal Slowakije aan de weg timmeren om een solide en capabele luchtmacht te behouden. De krachtige wil om straks goed te integreren is voelbaar en zichtbaar. Onze gastheer van de Slowaakse luchtmacht beëindigde het interview niet zonder trots met de slogan: "Twice better to see than to read" en nodigt de lezer uit om naar Slowakije te komen om zelf te zien hoe mooi het land is.

Kees Otten & Wim Das
